

W I A D O M O S C I W A R S Z A W S K I E

WE SRZODE DZIA 5. SIERPNIA ROKU 1767.

Z W Ł O C H

Z *Livorny d. 2. Lipca.* Dwóch *Officerów* wysłanych od *Generała Paoli* do *Florecyi*, mają rozkaz, aby donieśli *W. Xiążęciu Toskańskiemu* o zdobyciu przez *Korsykańdów* *Wyspu Kapraii*. *Marokańczycy* barzo są nie kontenci, że ich *Cesarz* uczynił *Traktaty* pokoju z *Hiszpanią*. Y z tey przyczyny okazywała w *Klaokręty Hiszpańskie* z podarunkami dla *Murzyńskiego Pana* tak

Komendantich zamyslał iak nayeprędzey od *Portu* się oddalić.

Z *Florecyi d. 13. Lipca.*

Wielkiey Xiężnie puszczone krew dnia 4 tego miesiąca dla *prezerwatywy* iako w cięży będącey, z tey przyczyny odebrała *powinlżowanie* od wszystkich *Dam* *dystryngwowanych*. *Akademiam* *Malarstwa* i *rysunków* przez trzy dni okazywała w *Klaokształtorze* *Zwiaśtowania* *Panny MARYI* 800 *Obrazdów* sławnych zle były przyjęte w *Tetuan*, iż *starożytnych* i *teraznieyszych*

Malarzów, które W. Xiążę sam także oglądał. W Poniedziałek przeszły W. Xiążę Jmć wyjechał rano do Opactwa *Valombrosa*, gdzie przez trzy godziny oglądał ołobliwości. To Opactwo sławne jest teraz okazaniem miłosierdzia ku Ubogim, którym tego roku 128,674 chlebow rozdano ważących po 10 uncyi. Xiążę Jmć ustanowił Kommissyą z Panów na założenie Akademii nauk i sztuk wyzwolonych, która ma przepisać sposób pomnożenia i rozkrzewienia nauk iako i rozporządzenia względem bieżących i uczonych Nauczycielów. Dnia 25 przeszłego miesiąca zasiadała Akademia Rolnicza u Hrabiego *de Rosenberg* pierwszego Ministra, na którym zasiadaniu pochwalono jednomyślnie projekt Hrabiego *de Guasca* rozporządzającego Gospodarstwo wiejskie. Akademicy będą podzieleni na trzy podziały, w pierwszym honoralni w drugim ordynaryjni, a w trzecim korespondujący są położeni.

Z FRANCYI

Z Paryża d. 20. Lipca.

Ciekawie wyglądamy, co *Sorbona* postanowi względem Księgi *Bellizaryusza* napisanej przez Pana *Marmontel*. Już wydano

piśmo okazujące 37 błędów, które się znajdują w pomienionym *Bellizaryuszu*. Drukują tu *Memoriał*, przez który pewny *Judydanin* dochodzi dawniejszego swego stanu. Twierdzi w nim, że jest Synem wielkiego iednego Króla *Judyjskiego*. W dzieciństwie ieszcze był powierzony z wielkimi skarbami *Europeyckowi*, który go miał prowadzić na zwiedzenie *Europy*. Ten przyplłynawszy na okręcie do *Chin* sprzedał wszystkie sprzęty i wychowawca wysłał na okręcie *Francuzkim* do *Orient*, gdzie nie umiejąc ięzyka ledwie mógł się wyżywić, na uczywszy się zaś po *Francuzku* oznaymił o swoim stanie. Kupcy, którzy w Jego Ojczyźnie byli nie wątpią o prawdzie iego powieści. Prosi on aby dwa okręty wysłano do *Solor* z oznaymieniem Królowi Ojcu Jego o wszystkim co się z nim dzieje od lat blisko już dwudziestu.

Z ANGLII

Z Londynu d. 10. Lipca.

Panowie po większej części wyiechali z tutejszego Miasta do Dobr swcich. Król Jmć z całą swą Familją przebywa w *Richmond*. Xiążę *Brunswicki* Dziedziczny wyiechał do *Dover*,

S U P L E M E N T

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKICH

WE SRZODĘ DNIA 5. SIERPNIA ROKU 1767.

Z *Hernstadt z Siedmiogrodu d. 15. Czerwca.* Odebraliśmy z *Wołoch* wiadomość, że tam zakazano przedawać Cudzoziemcom koni, a to z tey przyczyny, iż Porta Otomańska dla siebie zakupie, chcąc do iak najlepszego stanu swoię iazdę przyprowadzić.

Z *Liwny d. 1. Lipca.* Korsykańie nie zdają się przestać na zdobyciu Wyspu *Kaprai.* General *Paoli* wyznaczył dzień 28 terazniejszego miesiąca na powszechny Zjazd, na którym iako list iego pokazuje, o wielkiey wagi przedsięwzięciach naradzać się mają. Jesliby woyska Francuzkie ustąpiły z Korsyki, rzecz pewna, iż Genuńczycy niepowetowane ponieśli by szkody.

Z *Paryża d. 15. Lipca.* Idzie tu pogłoska, że według zaizley ugody między Dworem Madryckim i Rzeczpospolitą Genuńską Woysko Francuzkie będące na Korsyce, będzie odmienione przez Hiszpańskie, które na iego miejsce przybędzie.

Z *Londynu d. 14. Lipca.* Codzień spodziewamy się tu Lorda *Clive*, który na okręcie nazwanym *Britannia* już Przedgórze dobrej nadziei pominął. Kleynoty i inne bogactwa, które z sobą wiezie na kilka millionów wynoszą. Pan ten tak sławny, który przepisał W. Mogolowi prawa, Królów Indyjskich z sądził i stanowił, i jest postrachem całych Indyi, w szesnastym roku wieku swego był Pisarzem od Towarzystwa Indyjskiego Kupieckiegoznaczony do *Madras.* Mierney jest postawy,

blady i ma lat 50. Ostatnie listy z Ameryki donoszą, iż *Pow-teach* wielki wojownik Indyjski uczynił się głową wszystkich Indy-
dyanów i przywłaszczył sobie tytuł Cesarza. Postanowił straż
liczną u siebie, wprowadził między poddane pieniądze chociaż
skórzane. Woyka swoje opatrzył armatami, strzelbami i ber-
dyszami *Tomahawte* u nich nazwanymi. Na poprawienie tutej-
szych składów Kupieckich Parlament uchwalił 10,000 Funtów
Sztetlingów. Spodziewają się, że handel z wyspą *Man* przy-
niesie skarbowi rocznego dochodu na 12,000 Funtów Sztetlin-
gów. Trzysta Góralów Szkockich jest na pogotowiu wypły-
nienia do *Florydy*. Dnia 5 tego miesiąca Hrabia *Brühl* Minister
Saski zaślubił sobie za Żonę Hrabinę Wdowę *d' Egremont*.

Z *Utrechtu* d. 28. Czerwca. W Piątek przeszły stanął tu
Xiążę *Stadhuder*, i po krótkim zabawieniu się wyjechał do *So-
estyk*, zkąd uda się do *Loo*. Xiążę *Ludwik Brunświcki* za nim
iedzie. W Miesiącu Październiku następującym powrócą na
zgromadzenie stanów Holenderskich i dla przyięcia Xieźniczki
Wilhelminy Pruskiej. Przed wyjazdem z *Hagi* Xiążę *Stadhu-
der* odebrał list od Króla Pruskiego, w którym zezwala na za-
ślubienie mu swojej Synowicy. Z tej przyczyny wielkie
czynią w *Hadze* przygotowanie.

Od niższej *Elby* d. 14. Lipca. Piszą z *Paryża*, że Xiążę
de Monaco Posłowi Duńskiemu Baronowi *de Gleichen* na podaną
przezeń Deklaracyą Dworowi Wersalskiemu względem przy-
trzymania Duńskiego Okrętu w pomienionym Porcie aż cło
wypłacił po dwa od sta, odpowiedział: Duński Dwór o prawach
Xiążęcia Monaceńskiego nie jest należycie uwiadomiony. Nie
nie płacą w Portach tego Xiążęcia okręty idące ze *Wschod-
du* na *Zachód* lecz żeglujące z zachodu zawsze cło oddają.
Prawo to trwa od niepamiętnego czasu nieprzerwanie dla wszy-
stkich okrętów płynących po morzu międzyziemnym, i dla te-
go w *Monaco* utrzymuje się okręt uzbrojony, który się do pomi-
na cła. Niektóre Państwa są uwolnione od tego podatku dla
osobliwszych przyczyn. Dwór Duński może łatwo się dowie-
dzieć iak zawsze okręty Duńskie i Norwęgskie to prawo pla-

cicy, i wielką krzywdę czyni teraz Xiążęciu chcąc go pozba-
wić tak starożytnego cla, czegooby zapewne nie uczynił, gdyby
o służności Jego doskonale był uwiadomiony.

Z Wiednia d. 18. Lipca. Po żniwie zaraz Regimenta Jazdy
i Piechoty Cesarzkiej staną obozami w Węgrzech i w Czechach.
Już Xiążę Wacław *de Lichtenstein* Feld-Marszałek i Dyrektor Ar-
tylleryi wyjechał do *Moldeuthen* dla rozporządzenia co kolwiek
tylko potrzeba do ustanowienia obozu Artylleryi. Jako wszyst-
kie tutejsze starania zmierzają do rozszerzenia i wydoskonale-
nia nauk i umiejętności, tak między innymi kunsztami sztycho-
wanie doskonałość bierze tak dalece, iż nayprzedniejszy Paryski
Sztycharz żądał do tutejszey Akademii być wpisanym.

Z Trembowli d. 26. Lipca. W dzień S. Anny Jmć X.
Adam Złotnicki Kantor Łucki, Proboszcz tutejszego Farnego
Kościoła, i Ostrowski, lubo przy słabości zdrowia, zawdzięcza-
jąc jednak obficie świadczoną łaski, i dobrodzieystwa Jeymci
Pani Woiewodziny Kiiowskiej Pani, Kollatorki, i Dobrodziki
swoiey, po zakończonym publicznym nabożeństwie zaproszo-
nych godnych, i dystrygowanych Ziemian, i Urzędników
Prześwietney Ziemi Halickiej, i Powiatu Trembowelskiego, hoy-
nie u kilku stołów przy spełniania zdrowia teyże Jeymć P. Kol-
latorki, i innych Jchmciów Orderowych, przy odgłosie armat,
trąb, Kapeli, i kotłów traktował. Potym po zakończonych
nieszpórach, tychże Gości na Kolacyi *loutissime* przy rezonancyi
Kapeli, i tańcach *ad seram noctem* czestował.

Z WARSZAWY DNIA 5. SIERPNIA.

J. K. Mć P. N. M. mając wzgląd na doskonałą w Geometry-
czney umiejętności biegłość Jmci P. Jana Fryderyka Weysa
Obywatela Toruńskiego, raczył onego w tych dniach kreować
swoim Geometrą.

Xiążę Jmć Radziwiłł Marszałek Generalney Konfederacyi
Koronney dnia zaonegdyszego miał honor prezentować się
Królowi Jmci P. N. M. na Pokoich Zamkowych, i byść łaska-
wie przyjętym. Pomieniony Xiążę Jmć Marszałek Radziwiłł
oddawać zaczął wizyty Państwu tu przytomnemu.

Dnia pierwszego miesiąca niniejszego przed południem w Refektarzu Jchmć XX. Bernardynów tutejszych Jchmć Kommissarze Woyskowi Koronni przed Jmcią Panem Gozdskim Woiewodą Podlaskim, a po południu w Pałacu Rzeczypospolitey Jchmć Kommissarze Skarbowi Koronni przed Jmcią Panem Wesslem Podskarbin W. Koronnym, iako Delegowanemi od Generalney Konfederacyi Koronney przysięgę wykonali. Podobnyż Jurament na dniu wczorayszym wypełniła Chorągiew Węgierska Marszałkowska Koronna przed Jchmćmi PP. Ponińskim Woiewodziecm Poznańskim, i Tarłem Kasztelanicem Lubelskim do odebrania onegoż od niey wyznaczonemi.

Jchmć PP. Mirecki, i Domański delegowani od Generalney Konfederacyi Litewskiej, do Xiążęcia Jmci Marszałka Radziwiłła Posłowie publiczną u Niego na dniu onegdayszym mieli audyencyą z doniesieniem: Jż pomieniona Konfederacya Litewska złączyć się z Koronną umyśliła.

Do Państwa tu obecnego nadiechali w tych daniach Jchmość: Kochanowski Kasztelan Zarnowski, Mniszehowa Podkomorzyna Litewska Wdowa, i inni.

Jan Hynrych Lohmann Mayster Stolarz i Obywatel Miasteczka Bielina przy Warszawie pozywa Zonę swoią, imieniem Katarzynę Lohmanową z domu Heyarichową do Sądu Konsystorza Warszawskiego. A że niewiedzą o pomienionej Lohmanowej, gdzieby się obrać: Węc iest postanowiony Termin na trzy Miesiące, to iest, od 25 Lipca, aż do 25 Października, Roku terażniejszego, na którym terminie nie omylnie stawać powinna, albo będzie sądzona pro. juris rigore.

Znayduie się na Lesznie za Pałacem Jmci Pana Kanclerza Koronnego, u Jeymć Pani Pułkownikowej Tejsi, Karetą na cztery Osoby, czerwoną trypą wybitą; pakowna mocna, wygodna; i na urząd do odprawienia najdalszych dróg sporządzona, a to za cenę barzo pomierną Czerw. Złotych 56.

zład się przewiezie do *Calais* i uda się przez *Flandryę* do *Brunswiku*. Już teraz jest pewna, że Dozorcy handlu Indyjskiego sami się starali o niżenie *Dwidendy* na dzieśnięć od sta, dla pozbromienia chciwości zylku wielu Kupców. *Hollandrowie* bardzo są niekontentni z tego rozporządzenia, mówią, że im się dzieje niesłuszność, gdy wolność kupiecka przez to jest zgwałcona i Dwór się wmieszał w rzeczy do siebie nie należące. Lecz jaka w tym komu krzywda? Anglia zabiega aby handel nie był szkodliwy Królestwu. Niegodzi między Panami bardzo Dwór zatrudnia. *Hrabia de - - -* jest celem wszystkich nienawiści. Wszyscy sądzą, że on rządzi Królem, i terazniejszy Ministerium barziej od niego niż od Króla zależy. Z tej przyczyny chcą odmiany Ministrów, na co Król Jmć zezwala, lecz wszystkie projekta w tej mierze są bez skuteczne. Więcej nad 50 Szlachty, którzy nowe Ministerium składać mieli, obowiązali się wzajemnie żadnego u Dworu urzędu nie przyjmować, chyba by im pozwolono wszystkie urzędy według upodobania własnego rozdać i przyjęte złożyć każdego

czasu. Na co Król przystać nie chciał. Rozumieją oni, że cokolwiek Król przed się bierze, zawsze czyni z rady Hrab - - i całą powagę swą nań przeniosszy imieniem tylko rządzi. Listy z *Senegal* donoszą, że *Wielkorządca Ohara* Miasto *Podore* na 60 mil od brzegu odległe mocnymi twierdzami otoczył dla ubezpieczenia się w handlu *Gumy* i kości słoniowej. Z *Tamizy* wkrótce tam okręt z sprzętami wojennymi będzie wysłany. Trzem już dawano *Wicarejostwo* *Jrlandzkie*, wszyscy trzej odmówili przyjąć tę godność. *Panowie* nie chcą urzędu teraz przyjmować, chyba przez traktaty, któreby okryśliły, pod jakimi dokładami Królowi mają służyć.

Z N I E M I E C

Z *Lipska* d. 21. *Lipca*.

Wiadomo jest wszystkim złąką wolnością Anglię myślą o stanie swego Państwa i jak wolnie myśli swe wyrażają. D. 29 Czerwca była karta rozrzucona w Londynie z następującemi uwagami. Potrzeby do życia są teraz w proporcji 200 do 100, *Gotliwości* patriotycznej siedm miar za 99 przedaie się. Zwady między Panami do bardzo wielkiej ceny

przyszły, pożytki Królestwa nie
nie wąż, Taxy i podatki na
nawyższym stanęły stopniu,
publiczny kredyt leży podepta-
ny; handel ma się ku ruinie, Bry-
tańska wolność szacunku żadne-
go nieznayduie, obierania w Po-
wiatach do Parlamentu barzo są
drogie, Urzędy i penje do u-
traty tchu są szukane. Dobro
narodowe w nienawiści i zanie-
dbaniu u wszystkich zostaje, ka-
żdy swego własnego pożytku
patrzy, a wszystkich gubi. W
Kraiu *Munsterkim* surowie zaka-
zano kawy wieśniakom używać,
przez co wiele tam nieukonten-
towania się okazuje. Rozu-
manieysi, wiedząc iak Kraiowi
ten zakaz może być pożyteczny
staraia się przykładem swym po-
spółstwo pociągnąć do ich wy-
konania. Najlepiey się znoszą
wszystkie złe zwyczaje nauką,
radą, ustawami mądrymi, przy-
kłady nagrodą i karą mądrze
i roztropnie rozporządzoną.

Z Wiednia d. 22. Lipca.

Xiążę Salki Cieszyński wzmo-
eniwszy się na zdrowiu wyjechał
z Xieżną żoną swoją i Królew-
cem Xiążęciem Biskupem *Frey-
singkim* i *Ratysbońskim* do Zam-
ku *Hetzendorff* w bliskości *Schön-
brunn* leżącego. Cesarzowa Kró-

lowa *Jeymć* powróciła wczora
z *Laxemburg* do tuteyszego stoł-
eznego Miasła z Cesarzem Jmcią
i z Arcy-Xieżniczkami. Cały
Dwór był przytomny śpiewa-
niu *Te DEUM Laudamus*, w Ko-
ściele Katedralnym *S. Szczepa-
na* przez Kardynała Arcy-Bi-
skupa gdzie Cesarzowa Królowa
solennie była prowadzona. Dziś
z tey okoliczności Gala jest u
Dworu, który na tę uroczystość
złożył żalobę. Szlachta Tyrolska
zawdzięczając Baronowi *van
Swiethen* Pierwszemu Doktorowi
Cesarakiemu starania w chorobie
Cesarzowy Królowy przyśłała
mu *Diploma* na Szlachectwo Ty-
rolskie. Dwór jutro wyjedzie do
Zamku *Schönbrunn*.

Z M O S K W Y

Z Petersburka d. 30. Czerwca.

Listy z *Kazanu* donoszą, że tam
Imperatorowa Jeymć szczęśliwie
stanęła dnia 6 tego miesiąca, gdzie
zabawiwszy się przez niejakie
czas uda się wodą do *Sinbirska*, a
z tamtąd lądem powróci do *Mo-
skwy*. Deputaci, którzy w *Moskwie*
mają pracować około ułożenia
ustaw krajowych, po większey
części już tam ziachali się, i za-
czną pracę swoją w następują-
cym miesiącu.